

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/102/2005

PREFERENCJE W WYBORACH PREZYDENCKICH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

To, że w tym roku wybory prezydenckie odbędą się bezpośrednio po wyborach parlamentarnych, zdaniem wielu specjalistów będzie sprzyjać pojawianiu się w pierwszej turze wielu kandydatów do tego urzędu. Wszystkie ugrupowania, koalicje czy komitety wyborcze będą bowiem chciały wykorzystać szansę, jaką stwarza kampania prezydencka i dodatkowy bezpłatny czas antenowy w mediach elektronicznych, do promowania własnej partii wystawiając swojego kandydata, a nie zamykać sobie tej możliwości wchodząc od razu w jakieś alianse polityczne. Z kolei wielość kandydatów sprawia, że z jednej strony nieuniknione będzie rozegranie drugiej tury wyborów, z drugiej - że wynik pierwszej tury staje się jeszcze trudniejszy do przewidzenia.

Na początku czerwca, po ogłoszeniu decyzji prezydenta o terminie przeprowadzenia wyborów prezydenckich, sytuacja na przedwyborczym forum ciągle była niejasna. Mimo że niektóre ugrupowania i ich kandydaci praktycznie już rozpoczęli kampanię wyborczą, inne partie nadal nie mają sprecyzowanej koncepcji tych wyborów i nie podjęły jeszcze decyzji co do osoby kandydata. Dopiero w miniony weekend, już w trakcie realizacji naszego badania¹ poznaliśmy nazwisko oficjalnej kandydatki Demokratów.pl - Henryki Bochniarz. Zaczęło się także mówić o możliwości startu w wyborach senator Marii Szyszkowskiej; po latach ponownie pojawiła się również kandydatura Stana Tymińskiego. Kandydaci ci nie zostali uwzględnieni w naszym czerwcowym sondażu.

Obecnie, na cztery miesiące przed wyborami prezydenckimi, uczestnictwo w nich deklaruje 64% badanych. Od maja, mimo że rozpoczęła się kampania wyborcza, odsetek badanych wybierających się do urn praktycznie się nie zmienił (spadek o 1 punkt procentowy – różnica w granicach błędu pomiaru).

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (181) przeprowadzono w dniach 3-6 czerwca 2005 roku na liczącej 1037 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 1

9 października odbędą się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	III '05	IV '05	V '05	VI '05*
	w procentach			
Na pewno wezmę w nich udział	64	66	65	64
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	17	18	15	21
Raczej nie wezmę w nich udziału	19	16	20	15

* Do maja '95 pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory prezydenckie, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?”

Największym poparciem niezmiennie cieszy się Lech Kaczyński. Od kwietnia notowania lidera PiS w wyścigu do fotela prezydenckiego systematycznie rosną. Obecnie zamiar oddania na niego głosu deklaruje co czwarty potencjalny uczestnik wyborów mający sprecyzowane preferencje (25%, o 3 punkty więcej niż w maju). Wyraźnie lepsze niż przed miesiącem są także notowania Zbigniewa Religi, który może obecnie uchodzić za głównego rywala Lecha Kaczyńskiego. Od maja poparcie dla niego wzrosło o 4 punkty i w tej chwili za jego kandydaturą opowiada się co piąty badany wybierający się do urn i mający sprecyzowane preferencje wyborcze (19%). Tym samym zwiększył się dystans między Lechem Kaczyńskim i Zbigniewem Religą a pozostałymi kandydatami.

Trzecie miejsce pod względem rozmiarów społecznego poparcia zajmuje Marek Borowski. Zamiar oddania na niego głosu deklaruje 14% badanych. W stosunku do majowego pomiaru, przeprowadzonego jeszcze przed ogłoszeniem przez Włodzimierza Cimoszewicza decyzji o niekandydowaniu w wyborach, poparcie dla Marka Borowskiego dość znacznie wzrosło (o 4 punkty). Tylko nieco mniej zwolenników niż Marek Borowski ma plasujący się obecnie na czwartej pozycji prezydenckiego rankingu Andrzej Lepper (12%). W porównaniu z majem liczba jego zwolenników nieco spadła (o 2 punkty). Nieco mniejszym poparciem niż przed miesiącem cieszy się także Donald Tusk - za jego kandydaturą opowiada się obecnie co dziewiąty ankietowany zamierzający wziąć udział w wyborach i mający ukształtowane preferencje (11% - spadek o 2 punkty).

Znacznie już mniejsze poparcie mają pozostali uwzględnieni w naszym badaniu oficjalni i potencjalni kandydaci do urzędu prezydenckiego. Po oficjalnym ogłoszeniu startu w wyborach Macieja Giertycha zamiar oddania na niego głosu deklaruje 4% ankietowanych (o 2 punkty więcej niż przed miesiącem). Prawie tyle samo zwolenników (3%) ma Jarosław Kalinowski, którego nazwisko zamieściliśmy w czerwcu na naszej liście jako jednego z branych pod uwagę i wskazywanych w mediach potencjalnych kandydatów mogących

reprezentować PSL. Oczywiście wynik ten nie musi być tożsamy z poziomem poparcia, jakie polityk ten mógłby uzyskać stając się oficjalnym kandydatem w wyborach. Jak wskazują dotychczasowe obserwacje sondażowe, oficjalna zapowiedź startu w wyborach na ogół procentuje wzrostem deklarowanego poparcia dla danego kandydata.

Niewielu zwolenników (zaledwie 2%) ma też Jerzy Szmajdziński, mogący obecnie uchodzić za najbardziej prawdopodobnego kandydata z ramienia SLD. Warto jednak zwrócić uwagę, że niesprzyjającą deklaracjom poparcia w sondażach hipotetyczność tej kandydatury mogą dodatkowo potęgować wypowiedzi samych polityków SLD, którzy, jak się wydaje, nie tracą nadziei, że Włodzimierz Cimoszewicz zmieni zdanie.

ODPOWIEDZI RESPONDENTÓW DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH PREZYDENCKICH
I ZDECYDOWANYCH W SWYCH PREFERENCJACH

Tabela 2

Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	IV '05	V '05	VI '05
	w procentach		
Lech Kaczyński	21	22	25
Zbigniew Religa	22	15	19
Marek Borowski	9	10	14
Andrzej Lepper	13	14	12
Donald Tusk	9	13	11
Maciej Giertych	2	2	4
Jarosław Kalinowski	-	-	3
Jerzy Szmajdziński	-	-	2
Władysław Frasyniuk	-	1	1
Izabela Jaruga-Nowacka	-	0	1
Inny kandydat	7	7	7
	N=639	N=585	N=504

Podobnie jak przed miesiącem, co piętnasty potencjalny wyborca mający sprecyzowane preferencje nie znajduje wśród uwzględnionych w badaniu potencjalnych czy zadeklarowanych kandydatów osoby, na którą chciałby głosować, i wskazuje własnego kandydata. Najczęściej wymienianym w tym gronie politykiem jest Włodzimierz Cimoszewicz.

W czerwcu, mimo postępującej krystalizacji przedwyborczej sceny i rozpoczęcia przez niektórych kandydatów kampanii wyborczej, bardzo wyraźnie wzrósł odsetek badanych, którzy chcą uczestniczyć w głosowaniu, jednak nie mają sprecyzowanych preferencji wyborczych. W maju do tej grupy zaliczał się co siódmy potencjalny wyborca (14%), obecnie - prawie co czwarty (23%).

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. 9 października odbędzie się wybory prezydenckie. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w tych wyborach? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Raczej nie wezmę w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	64	21	15	1037
Płeć				
Mężczyźni	67	17	16	495
Kobiety	61	25	15	542
Wiek				
18-24 lat	67	23	10	151
25-34	68	17	14	187
35-44	60	26	15	169
45-54	66	19	15	215
55-64	69	17	14	127
65 lat i więcej	53	24	22	188
Miejsce zamieszkania				
Wieś	62	25	13	391
Miasto do 20 tys.	65	20	15	128
20-100 tys.	64	17	19	199
101-500 tys.	63	20	16	199
501 tys.i więcej mieszk.	67	17	16	119
Wykształcenie				
Podstawowe	52	24	23	302
Zasadnicze zawodowe	66	20	14	265
Średnie	69	18	13	359
Wyższe	71	23	6	111
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	63	29	8	70
Prac.umysł.niż.szczebla	68	21	11	81
Pracownicy fiz.- umysł.	60	24	16	97
Robotnicy wykwalifikowani	67	17	16	86
Robotnicy niewykwalifik.	69	14	16	52
Rolnicy	71	15	13	55
Pracujący na własny rach.	77	13	10	27
Bierni zawodowo				
Renciści	59	16	25	113
Emeryci	62	21	18	221
Uczniowie i studenci	74	20	6	59
Bezrobotni	56	26	18	121
Gospodynie domowe i inni	61	33	6	55
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	63	24	14	143
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	75	14	11	69
sekt. pryw. poza rolnict.	66	19	14	200
prywatnym gosp. rolnym	68	19	13	64
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	67	17	16	145
301-500	67	20	12	196
501-900	64	21	15	260
901-1200	72	15	13	77
Powyżej 1200 zł	66	20	14	51
Ocena własnych war. mater.				
Złe	58	23	19	346
Średnie	64	21	14	443
Dobre	70	18	12	247
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	59	22	19	93
Raz w tygodniu	68	21	11	520
1-2 razy w miesiącu	69	21	10	155
Kilka razy w roku	55	24	21	168
W ogóle nie uczestniczy	50	16	34	100
Poglądy polityczne				
Lewica	68	18	14	159
Centrum	66	19	15	277
Prawica	79	15	6	264
Trudno powiedzieć	47	29	24	336

Tabela 2. Na kogo z tej listy najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach prezydenckich?
 1 - Marek Borowski; 2 - Władysław Frasyniuk; 3 - Maciej Giertych; 4 - Izabela Jaruga-Nowacka;
 5 - Lech Kaczyński; 6 - Jarosław Kalinowski; 7 - Andrzej Lepper; 8 - Zbigniew Religa

	(%)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	14	1	4	1	25	3	12	19
Płeć								
Mężczyźni	11	1	3	1	26	4	16	20
Kobiety	17	1	5	2	23	2	8	18
Wiek								
18-24 lat	14	3	1	1	29	4	7	14
25-34	11	1	3	2	20	4	14	19
35-44	18	2	6	2	26	2	4	26
45-54	10	1	3	1	22	2	17	22
55-64	18	1	0	0	32	3	11	19
65 lat i więcej	13	0	8	2	23	4	19	14
Miejsce zamieszkania								
Wieś	12	0	4	1	26	7	21	21
Miasto do 20 tys.	12	2	5	1	26	0	12	25
20-100 tys.	15	1	5	1	23	1	7	25
101-500 tys.	15	3	5	3	19	1	8	12
501 tys. i więcej mieszk.	17	3	0	0	29	0	3	11
Wykształcenie								
Podstawowe	12	1	3	1	30	3	20	22
Zasadnicze zawodowe	9	1	6	0	22	3	20	22
Średnie	19	1	3	2	22	4	6	18
Wyższe	12	4	2	2	27	0	0	10
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	7	6	0	4	29	0	0	18
Prac.umysł.niż.szczebła	27	4	0	0	13	0	3	17
Pracownicy fiz.- umysł.	16	0	4	0	31	2	5	16
Robotnicy wykwalifikowani	18	0	3	0	15	8	7	26
Robotnicy niewykwalifik.	17	0	8	0	15	5	32	10
Rolnicy	0	0	8	4	34	8	22	21
Pracujący na własny rach.	12	0	0	9	28	0	6	10
Bierni zawodowo								
Renciści	8	3	3	3	23	2	26	24
Emeryci	17	1	5	0	30	3	14	13
Uczniowie i studenci	16	2	3	0	33	5	6	10
Bezrobotni	6	0	8	3	23	0	9	34
Gospodynie domowe i inni	15	0	0	0	11	0	18	33
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	12	4	0	0	30	0	5	16
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	26	0	5	0	16	6	3	14
sekt. pryw. poza rolnict.	17	1	3	3	20	3	11	18
prywatnym gosp. rolnym	2	0	8	3	38	7	17	19
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	9	0	6	0	25	6	18	24
301-500	11	2	5	2	31	2	11	19
501-900	15	2	5	1	22	2	13	20
901-1200	23	0	2	4	22	0	9	7
Powyżej 1200 zł	27	10	0	0	12	3	6	19
Ocena własnych war. mater.								
Złe	11	1	7	1	23	4	20	21
Średnie	9	1	2	3	28	2	9	21
Dobre	24	2	2	0	21	2	9	15
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	14	0	14	0	27	2	11	21
Raz w tygodniu	13	1	3	1	28	5	12	17
1-2 razy w miesiącu	15	2	0	0	22	0	16	19
Kilka razy w roku	11	1	6	4	20	2	11	23
W ogóle nie uczestniczy	20	4	0	4	13	0	12	25
Poglądy polityczne								
Lewica	32	1	2	3	14	3	8	16
Centrum	12	2	1	2	17	1	15	31
Prawica	3	2	7	0	40	3	10	11
Trudno powiedzieć	19	0	2	2	16	5	17	22

(continued)

Tabela 2 (cd.). 9 - Jerzy Szmajdziński; 10 - Donald Tusk

(%)

	9	10	Inny kandydat	Liczba osób
Ogółem	2	11	7	504
Płeć				
Mężczyźni	3	9	7	271
Kobiety	2	14	7	233
Wiek				
18-24 lat	5	12	8	73
25-34	1	16	8	96
35-44	0	8	6	76
45-54	1	15	7	109
55-64	4	9	3	74
65 lat i więcej	4	5	8	76
Miejsce zamieszkania				
Wieś	1	4	3	182
Miasto do 20 tys.	2	9	7	58
20-100 tys.	1	14	7	107
101-500 tys.	7	15	13	92
501 tys. i więcej mieszk.	1	27	8	65
Wykształcenie				
Podstawowe	2	3	4	121
Zasadnicze zawodowe	2	8	7	139
Średnie	3	13	8	183
Wyższe	3	30	9	61
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	3	25	8	36
Prac. umysł. niż. szczebla	0	18	18	40
Pracownicy fiz.- umysł.	3	15	9	43
Robotnicy wykwalifikowani	2	14	8	44
Robotnicy niewykwalifik.	4	7	3	27
Rolnicy	0	3	0	33
Pracujący na własny rach.	0	35	0	13
Bierni zawodowo				
Renciści	2	5	2	56
Emeryci	3	7	8	105
Uczniowie i studenci	6	16	2	33
Bezrobotni	2	5	8	50
Gospodynie domowe i inni	3	11	8	24
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	1	20	12	66
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	0	18	12	39
sekt. pryw. poza rolnict.	3	14	6	98
prywatnym gosp. rolnym	0	6	0	36
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	0	8	5	81
301-500	3	11	4	104
501-900	2	10	8	129
901-1200	7	17	9	44
Powyżej 1200 zł	0	18	5	24
Ocena własnych war. mater.				
Złe	1	7	5	154
Średnie	3	11	9	216
Dobre	3	17	5	133
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	0	7	5	43
Raz w tygodniu	3	10	7	276
1-2 razy w miesiącu	3	14	10	72
Kilka razy w roku	3	12	8	71
W ogóle nie uczestniczy	0	20	2	41
Poglądy polityczne				
Lewica	6	9	7	87
Centrum	4	9	6	135
Prawica	1	17	6	188
Trudno powiedzieć	1	4	12	93